

Lausunto Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavaluonnoksesta

Kaupunginhallitus 28.09.2026
4443/10.02.00/2026

Valmistelija: Kaupunginarkkitehti Leena Arvela-Hellén
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus päätti kokouksessaan 20.4.2026 asettaa vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen aineiston nähtäville ja pyytää siitä lausunnot eri viranomaisilta (MRL § 62).

Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavan tavoitteena on ohjata Varsinais-Suomen alueiden maankäyttöä siten, että vesistöjen tila ja suojele otetaan kattavasti huomioon suunnittelussa. Lisäksi maakuntakaavalla mahdollistetaan toimintavarmen ja monitasoisen energiahuollon kehittyminen siten, että se sovitetaan kestävästi yhteen muiden maankäytön arvojen ja tarpeiden kanssa.

Vedet

Vesien tilan parantamiseksi esitetään alueellisesti tarkempaa ohjausta ja resurssointia, valuma-alueelähtöistä suunnittelua sekä toimenpiteiden kohdentamista riskialueille.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on ollut koko maakuntaa koskeva yleinen vesiensuojelumääräys. Nyt uutena tuodaan kaavaan erityisen eroosioherkät alueet sekä tulvariskialueet. Tavoitteena on vähentää Saaristomeren ja eteläisen Selkämeren ravinnekuormitusta sekä vahvistaa vesiensuojelun vaikuttavuutta suuntaamalla toimet ja resurssit riskialueille.

Maakuntakaavaluonnokseen on merkitty kartalle alueet, joilla pelloista aiheutuva eroosio ja ravinnekuormitus ovat suurimpia. Näitä alueita on luonnoksessa 59 kappaletta, yhteensä noin 180 km². Erityisen eroosioherkät alueet osoitetaan uudella osa-aluemerkinnällä, joka kokoa laajat, uomiin kytkeytyvät korkean riskin alueet. Kehittämisperiaate esittää niille vahvempaa resurssointia toimenpiteiden toteuttamiseksi. Kyseisten alueiden maankäyttöä ohjataan maakuntakaavan voimassa olevalla pohjamaankäyttömerkinnällä, joka on valtaosalla alueista maa- ja metsätalousvaltainen.

Uusia valuma-alueita koskeva yleismääräys:

Valuma-alueille kohdistuvissa suunnitelmissa ja toimenpiteissä tulee toteuttaa ratkaisuja, jotka vähentävät ravinnekuormitusta ja maaperän eroosiota sekä edistävät valumavesien kestävä hallintaa.

Suunnittelussa tulee huomioida myös valuma-alueen muun maankäytön yhteisvaikutukset.

Toimenpiteiden tulee kohdentua valuma-alueen riskitekijöihin ja kuormituskohtiin sekä edistää vesien

ja merenhoidon tavoitteita. Riittävä vuorovaikutus

vesiensuojeluviranomaisten ja toimijoiden välillä on varmistettava.

Turun rannikon valtakunnallisesti merkittävä tulvariskialue osoitetaan erillisellä osa-aluemerkinnällä. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tulee huomioida ilmastonmuutoksesta, sään ääriolosuhteista sekä tulvista aiheutuvat riskit.

Uudenkaupungin alueella ei ole vesiä koskevia karttamerkintöjä, mutta kaavan yleismääräykset koskevat koko maakunnan aluetta.

Kaava ohjaa kuntia ja viranomaisia valuma-alueelähtöiseen suunnitteluun sekä tulvariskien ja eroosioherkkyyden huomioimiseen.

Näille alueille pyritään kohdentamaan valtion rahoitusta, EU-rahoitusta, vesiensuojeluhankkeita ja valuma-alueen suunnittelua.

Maakuntakaavaa käytetään näin myös perustelemaan, minne vesiensuojelun resurssit suunnataan.

Kaava muodostaa kolmiportaisen järjestelmän: koko maakuntaa koskevan voimassa olevan yleismääräyksen, uuden valuma-aluepainotteisen yleismääräyksen sekä erityisen eroosioherkkien alueiden osa-aluemerkinnän.

Voimat

Maakuntakaava pyrkii vastaamaan energiamurrokseen siten, että fossiilittoman energian tuotanto, varastointi ja siirto sovitetaan yhteen muun maankäytön kanssa. Tavoitteena on toiminta- ja huoltovarma, monitasoinen, teknologisesti kehittyvä ja kokonaiskestävä energiajärjestelmä maakunnassa.

Siirtoyhteydet ja niiden kehittymismahdollisuudet ovat keskeinen edellytys sähköistyvän teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen kehitykselle sekä vetytalouden viriämiselle. Varsinais-Suomi on prosessiteollisuuden koulutuksen ja osaamisen sekä energiatuotteiden jatkojalostamisen maakunta. Suurin osa raakaenergiasta tuodaan maakuntaan jatkossakin, kuten muuallekin

etelän kasvukeskuksiin. Kattavat ja kapasiteetiltaan riittävät yhteydet ovat välttämättömiä.

Kaavaluonnoksessa osoitetaan kansallisen vetyverkon YVA-linjaukset yhteystarpeina, esitetään sähköverkon kehittämistarpeet ja neljä uutta yhteystarvetta sekä osoitetaan Raisioon uusi muuntoasema liityntöineen.

Uusi yleismääräys energialle

Energian tuotanto, varastointi ja siirto on sovitettava yhteen asumisen, virkistykseen, maa- ja metsätalouden sekä kulttuuriympäristön ja luonnon arvojen kanssa. Maa- ja metsätalouden kannalta merkittävät yhtenäiset viljely- ja metsäalueet tulee säilyttää.

Hankkeiden vaikutukset ympäristöön, maisemaan ja ihmisiin on arvioitava kaikkien rakenteiden ja sähkönsiirron osalta koko elinkaaren ajalta. Arvioinnissa tulee huomioida ilmasto-, luonto-, vesi- ja kiertotalousvaikutukset sekä yhteisvaikutukset.

Yksityiskohtaisilla suunnitelmilla tulee turvata ympäristön laatu ja kokonaiskestävyys merkittäviä haittoja välttämällä ja vähäisempiä lieventämällä.

Sähkön voimajohtojen käsite muutetaan suurjännitelinjoista sähkölinjoiksi.

Kaavakartalla Sähkölinjalla osoitetaan olemassa olevat, vähintään 110 kilovoltin suurjännitelinjat ja merikaapelit.

Kehitettävällä sähkölinjalla tarkoitetaan parannettavaa tai uutta, rinnakkaista suurjännitelinjaa samaan johtokäytävään tai sen yhteyteen. Johtokäytävä voi muuttua leveämmäksi.

Uudenkaupungin alueella on osoitettu olemassa olevat sähkölinjat Kalanti -Hangonsaari 110kV linja sekä Pyhämaan Pamprinniemenstä Pyhärantaan johtava linja. Kehitettävänä sähkölinjana on merkitty Rauma-Kalanti-Naantali -linja.

Kaasun siirtoyhteydet

Vedyn kansallinen siirtoverkko osoitetaan kaasuverkon yhteystarvemerkinä eli kehittämisperiaatemerkintänä.

Yhteystarvemerkinä on luonteeltaan kehittämisperiaatemerkintä.

Uusi suunnittelumääräys kaasuverkon yhteystarpeelle:

Kaasulinjojen toteuttamisen edellytykset on turvattava yksityiskohtaisessa maankäytön suunnittelussa.

Turvallisuuskäsitteet on huomioitava suunnittelussa ajantasaisimpien ohjeiden mukaisesti ja varovaisuusperiaatetta noudattaen. Suunnitelmien tulee olla laadukkaita ja kokonaiskestäviä.

Tuulivoiman kaavaratkaisu

Maakunnallisesti merkittävän tuulivoiman sijoittamisen mahdollisuuksia rajaavat kasvaneet voimalakoot ja tiukentunut kansallinen sijoittamisen ohjaus.

Uudenkaupungin alueelta poistuu aiemmassa maakuntakaavassa osoitetut 3 energiahuollon kohdetta; autotehtaan alue, Pamprinniemi ja Hangonsaari. Uusia alueita ei ole osoitettu

Päivitetty suunnittelumääräys tuulivoimaloiden alueelle ja -kohteelle: Yksityiskohtaisessa suunnittelussa on huomioitava tuulivoiman vaikutukset asutukseen ja loma-asutukseen, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja -perintöön, luontoon, linnustoon, suurpetoihin, ekologisiin yhteyksiin sekä pinta- ja pohjavesiin, mukaan lukien yhteisvaikutukset. Merkittävät haitalliset vaikutukset on vältettävä ja vähäisempiä lievennettävä.

Lisäksi on huomioitava lentoliikenteen, tutka- ja radiojärjestelmien sekä liikenneväylien asettamat rajoitteet tuulivoimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset.

Teollinen aurinkovoima

Uutena energiamuotona kaavaan on otettu määräys teolliselle aurinkovoimalle. Kaavassa ei ole osoitettu alueita teolliselle aurinkovoimalle, mutta sille on laadittu suunnittelumääräys:

Laaja-alaiset maa-asenteiset aurinkovoimalat tulee sijoittaa ensisijaisesti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen, etenkin teollisuusalueiden ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen tai muutoin jo muokatuille alueille ja niiden lähelle.

Aurinkovoimatuotannon ja maatalouden yhdistäminen samalla alalla on sallittu.

Voimaloita ei saa sijoittaa metsiin, ojittamattomille soille, arvokkaille maisema-alueille tai rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteisiin eikä luontoarvoiltaan rikkaille alueille.

Maisema-, viher- ja vesien hallinnan suunnitelmien tulee olla laadukkaita ja kokonaiskestäviä. Merkittäviä vaikutuksia asutukseen on vältettävä ja vähäisempiä lievennettävä.

Esittelijä:

Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus:

Uudenkaupungin kaupunginhallitus toteaa, ettei sillä ole lausuttavaa Varsinais-Suomen vesien ja voimien vaihemaakuntakaavaluonnoksesta. Kaupunginhallitus toteaa kuitenkin, että Kalannin alueella on merkittävä teollisen

Uusikaupunki

aurinkovoiman tuotantoalue - tulisiko tämä merkitä kartalle olemassa olevana tuotantoalueena.

Päätös:
